

MAJETEK V ÚČETNICTVÍ – ČLENĚNÍ, OCEŇOVÁNÍ, EVIDENCE

Podstatná problematika je popsána v Zákoně o účetnictví – **předmět účetnictví** /stav a pohyb majetku a jiných aktiv/

Dále 4. část téhož zákona – **způsoby oceňování** - § 24 , § 25 – oceňování jednotlivých složek majetku také § 26, 27 a 28

K tomu se také vztahují ustanovení zákona o **inventarizaci majetku** § 29, 30

Podrobněji se problematice majetku věnuje Vyhláška – v Hlavě II – Obsahové vymezení některých položek rozvahy/bilance/ - také řazení jednotlivých položek odpovídá umístění v rozvaze

V ČÚS se majetkem zabývají standardy č. 13, 14, 15 a 16, částečně i 17

ČLENĚNÍ MAJETKU

(schéma majetku – souvislost s AKTIVY v rozvaze)

DLOUHODOBÝ MAJETEK

- ***DNM (dlouhodobý nehmotný majetek)*** §6 Vyhlášky
- ***DHM (dlouhodobý hmotný majetek)*** §7 Vyhlášky
- ***DFM (dlouhodobý finanční majetek)*** §8 Vyhlášky

OBĚŽNÝ MAJETEK

- ***ZÁSOBY*** §9 Vyhlášky
- ***KFM*** §12 Vyhlášky
- ***POHLEDÁVKY*** § 10,11 Vyhlášky, také §5 Vyhlášky

následující popis vybrán z Vyhlášky, Hlava II, § 6, 7, 8, ...

DLOUHODOBÝ MAJETEK

DNM – **majetek nehmotné povahy s dobou použitelnosti delší než 1 rok** od výše ocenění určené účetní jednotkou/s výjimkou goodwill/

doba použitelnosti - doba využitelnosti pro současnou činnost nebo uchovatelnosti pro další činnost nebo jako podklad nebo součást zdokonalovaných postupů

příklady: software, výsledky výzkumu a vývoje, ocenitelná práva, povolenky na emise, preferenční limit, zřizovací výdaje, goodwill

Za dlouhodobý nehmotný majetek se dále považuje technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku, a to od výše ocenění určeného účetní jednotkou

zřizovací výdaje: souhrn výdajů vynaložených na založení účetní jednotky, do okamžiku jejího vzniku, zejména soudní a správní poplatky, výdaje na pracovní cesty, odměny za zprostředkování, poradenské služby a nájemné **a pachtovné**. /ne výdaje na repre, pořízení DM nebo zásob, výdaje související s přeměnou **obchodní korporace**/. Odepisují se nejdéle 5 let.

Dlouhodobým nehmotným majetkem se stávají pořizované věci uvedené do stavu způsobilého k užívání, kterým se rozumí dokončení věci a splnění technických funkcí a povinností stanovených zvláštními právními předpisy pro užívání/způsobilost k provozu/

DHM – předměty hmotné povahy

pozemky – bez ohledu na výši ocenění (pokud nejsou zbožím)

stavby – bez ohledu na výši ocenění a dobu použitelnosti
zahrnuje budovy, důlní díla, důlní stavby, vodní díla, ...
právo stavby, pokud není záměrem účetní jednotky realizovat stavbu vyhovující právu stavby, a proto není vykazováno jako součást ocenění stavby
otvírky lomů, pískoven a hlinišť
technické rekultivace
byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky

SHMV -předměty z drahých kovů bez ohledu na výši ocenění (samostatné hmotné movité věci)
-SHMV a soubory HMV se samostatným technicko-ekonomickým určením s dobou použitelnosti delší než 1 rok a od výše ocenění určené ÚJ

pěstitelské celky trvalých porostů – ovocné stromy nebo ovocné keře vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 ha v hustotě nejméně 90 stromů nebo 1000 keřů na 1 ha

dospělá zvířata a jejich skupiny (stáda a hejna) s dobou použitelnosti delší než 1 rok a od výše ocenění určené ÚJ

jiný DHM – bez ohledu na výši ocenění ložiska nerostů, umělecká díla, **věcná břemena k pozemku a stavbě**

Dlouhodobým hmotným majetkem se stávají pořizované věci uvedené do stavu způsobilého k užívání, kterým se rozumí dokončení věci a splnění technických funkcí a povinností stanovených zvláštními právními předpisy pro užívání/způsobilost k provozu/.

/podobně u technického zhodnocení/

DFM

Dlouhodobé cenné papíry a podíly

/podíly, dluhopisy a směnky/, **zápůjčky** a úvěry mezi ovládanými osobami a účetními jednotkami

---

OBĚŽNÝ MAJETEK

ZÁSoby

Materiál:

suroviny, tj. základní materiál

pomocné látky

provozní látky (provozovací) - paliva, mazadla, čisticí prostředky

ND (náhradní díly)

obaly

DDHM (drobný dlouhodobý hmotný majetek)

Výrobní zásoby:

NV (nedokončená výroba),

PVV (polotovary vlastní výroby)

HV (hotové výrobky)

Zvířata mladá a ve výkrmu

Zboží:

movité věci nabyté za účelem prodeje, pokud účetní jednotka s těmito věcmi obchoduje/i nemovitosti/

O zásobách se účtuje průběžně způsobem A nebo periodicky způsobem B

POHLEDÁVKY

dlouhodobé /splatnost delší než 1 rok v okamžiku sestavení účetní závěrky/

jedná se o pohledávky z obchodních vztahů, za společníky, zaměstnanci, dlouhodobé poskytnuté zálohy a závdavky, pohledávky z prodeje obchodního závodu, pohledávky z pachtu obchodního závodu, nakoupené opce, pohledávky z titulu náhrady mank a škod a dlouhodobé pohledávky z vydaných dluhopisů

krátkodobé

stejně druhy

KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK

peníze /peníze v pokladně/

ceniny

peníze na cestě

účty v bankách /pokud je pasivní zůstatek, patří do úvěrů, ne do majetku/

krátkodobé cenné papíry a podíly /se splatností do 1 roku/

OCEŇOVÁNÍ MAJETKU

§ 25 ZoÚ

Jednotlivé složky majetku a závazků se oceňují:

- pořizovací cenou
- vlastními náklady
- reprodukční pořizovací cenou.

Pro účely zákona o účetnictví se rozumí:

- a) **pořizovací cenou** cena, za kterou byl majetek pořízen a náklady s jeho pořízením související,
- b) **reprodukční pořizovací cenou** cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje,
- c) **vlastními náklady u zásob vytvořených vlastní činností** přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost, popřípadě i část nepřímých nákladů, která se vztahuje k výrobě nebo k jiné činnosti,
- d) **vlastními náklady u hmotného majetku kromě zásob a nehmotného majetku kromě pohledávek vytvořeného vlastní činností** přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost a nepřímé náklady, které se vztahují k výrobě nebo jiné činnosti, vymezené v souladu s účetními metodami.

Problematiku oceňování je možno shrnout:

Členit majetek podle způsobu pořízení a přiřadit k nim jednotlivé způsoby ocenění:

Koupě (za úplatu) – pořizovací cena

Vytvoření vlastní činností – vlastní náklady

Bezúplatně nabytý majetek, nalezený, dosud neevidovaný, vložený ... – reprodukční cena

EVIDENCE MAJETKU

DHM, DNM – inventární karty

Zásoby – skladní karty

KFM - pokladna: pokladní kniha, PPD, VPD
- bankovní účty: bankovní výpisy

Pohledávky - kniha pohledávek

INVENTARIZACE

§ 29 ZoÚ

Účetní jednotky **inventarizací zjišťují skutečný stav veškerého majetku a závazků a ověřují, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku a závazků v účetnictví** a zda nejsou dány důvody pro účtování o položkách podle § 25 odst. 3. Inventarizaci účetní jednotky provádějí k okamžiku, ke kterému sestavují účetní závěrku jako řádnou nebo mimořádnou
Účetní jednotky jsou povinny prokázat provedení inventarizace u veškerého majetku a závazků po dobu **5 let po jejím provedení.**

Požadavky na organizační zajištění a způsob provedení inventarizace stanoví prováděcí právní předpis, tzn. většinou vnitropodnikové směrnice.

